

ГРОМАДСЬКА НАУКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ФУНДАЦІЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ІНІЦІАТИВ»

**ДНІПРОВСЬКИЙ
НАУКОВИЙ ЧАСОПИС
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ,
ПСИХОЛОГІЇ, ПРАВА**

Випуск 5



Видавничий дім
«Гельветика»
2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Рагімов Фаїр Вагіф огли, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, член правління ГНО «Фундація публічно-правових ініціатив»

Голова редакційної колегії:

Баштанник Віталій Володимирович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», член правління ГНО «Фундація публічно-правових ініціатив»

Члени редколегії:

Аршава Ірина Федорівна, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри музикознавства, композиції і творчої майстерності, Дніпропетровська академія музики імені М.Глінки

Баштанник Оксана Віталіївна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри історії та політичної теорії, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Бохонкова Юлія Олександрівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології та соціології, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Васильєва Наталія Вікторівна, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри регіональної політики Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Гладій Олександр Васильович, кандидат юридичних наук, адвокат, арбітражний керуючий, співзасновник та директор ТОВ «Юридичне агентство «Абсолют»

Драган Ірина Василівна, доктор наук з державного управління, старший науковий співробітник, професор кафедри менеджменту закладу вищої освіти Університет трансформації майбутнього

Золотухіна Лілія Олександрівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільно-правових дисциплін, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Калмикова Лариса Олександрівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології і педагогіки дошкільної освіти, Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Карпа Марта Іванівна, доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного управління та адміністрування Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Купіна Людмила Францівна, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри правознавства та галузевих юридичних дисциплін соціально-правового факультету, Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Липовська Наталія Анатоліївна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Логвиненко Борис Олексійович, доктор юридичних наук, професор, професор адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Лозицька Ірина Олександрівна, кандидат наук з державного управління, суддя Дніпропетровського окружного адміністративного суду

Лосієвська Ольга Геннадіївна, доктор психологічних наук, доцент, професорка кафедри психології та соціології, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Марченко Олесь Володимирович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного, трудового та господарського права, Дніпровський національний університет імені Олесь Гончара

Новак Анатолій Миколайович, доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, заступник директора, Національне антикорупційне бюро України

Павленко Людмила Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Попелюшко Роман Павлович, доктор психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін Державного університету інфраструктури та технологій

Потіїв Микола Миколайович, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Приліпко Сергій Михайлович, доктор наук з державного управління, доцент, в.о. завідувача кафедри публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва Національного університету біоресурсів і природокористування України

Ромін Андрій Вячеславович, доктор наук з державного управління, професор, начальник факультету пожежної безпеки, Національний університет цивільного захисту України

Валентина Дьякон, Dr.sc.admin., ас. професор, проректор з навчальної роботи, Університет прикладних наук ISMA, Латвія

Євгенія Дехтяр, Dr.oec., ас. професор, проректор з академічної роботи, директор бакалаврської навчальної програми «Управління підприємницькою діяльністю в туризмі», Університет прикладних наук ISMA, Латвія

Роман Грмо, Assoc.prof., PaedDr. Ing., PhD., MBA, ING-PAED IGIP, доцент, проректор по якості і розвитку, начальник управління, Університет DTI, Дубниця-над-Вагом, Словаччина

Петр Якубек, Doc., Ing., Mgr., PhD, Університет DTI, Дубниця-над-Вагом, Словаччина.

На підставі Наказу МОН України від 09.02.2021 № 157 (додаток 4)

журнал включено до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України зі спеціальностей 053 – Психологія, 081 – Право, 281 – Публічне управління та адміністрування.

Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа: Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 864 від 21.03.2024 року

Мови розповсюдження: українська, англійська, німецька, польська, іспанська, французька.

Офіційний сайт видання: www.chasopys-ppp.dp.ua

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Багрін О. А., Зудова С. М.

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО СТАНУ ПРОЦЕСУ ТРАНСФОРМАЦІЇ КРАЇНИ
ЩОДО НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ГРОМАДЯНАМ..... 7

Бородін Є. І., Березнюк Д. В.

КОНЦЕПТ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
В УКРАЇНІ: ГАРМОНІЗАЦІЯ З ПІДХОДАМИ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ15

Кравцов О. В.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ І ЛОКАЛІЗАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ
ЦИФРОВОЇ МОДЕЛІ СТІЙКОСТІ.....27

Лахижа М. І.

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДІЄВОЇ ПАРАДИГМИ РЕФОРМУВАННЯ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАДИ У ПОСТКОМУНІСТИЧНИХ КРАЇНАХ:
ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА.....35

Сушинський О. І., Калашник Н. С., Березовська Н. І.

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
НАСЕЛЕННЯ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ З МЕТОЮ ЇХНЬОГО
ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ПІСЛЯ ДЕОКУПАЦІЇ.....42

Хожило І. І.

СИСТЕМА СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ:
АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОГО ВИМІРУ.....51

РОЗДІЛ 2

МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Ахмедова О. О., Єрмаков І. О.

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ
В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....59

Безугла Л. С., Герасименко Т. В.

МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ..... 65

Борисенко О. П.

РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ТУРИЗМУ
ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ ГРОМАД І РЕГІОНІВ..... 73

Горбата Л. П.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ МОНИТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
НА РІВНІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....79

Драган І. В., Драган І. О., Верительник С. М.

УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА ОСНОВІ ВПРОВАДЖЕННЯ
СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ.....85

Кривенкова Р. Ю., Вебер Р. А.

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ БЕЗБАР'ЄРНОГО СВІТУ
В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ (НА ПРИКЛАДІ ІТАЛІЇ)..... 91

Кутков О. О.

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
В УМОВАХ ЗМІН ВОЄННО-ПОЛІТИЧНОЇ ОБСТАНОВКИ В ДЕРЖАВІ.....96

Оліунок О. М.

FEATURES OF THE SOCIAL APPROACH IMPLEMENTATION IN STATE REGULATION
OF FOOD INDUSTRY ENTERPRISES: KEY ASPECTS, MECHANISMS AND TOOLS.....101

П'ятничук І. Д. АМЕРИКАНСЬКА МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	111
Помаза-Пономаренко А. Л., Козира І. М. ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	117
Проць Р. Р. АДАПТАЦІЯ ЯК ПАРАМЕТР СИСТЕМИ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ: УМОЖЛИВЛЕННЯ ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ	123
Шапран І. М. ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ КОМПЛЕКСНОГО МЕХАНІЗМУ УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ.....	128
РОЗДІЛ 3	
ПСИХОЛОГІЯ	
Кетлер-Митницька Т. С., Чеснокова Е. Ю. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ В ЗМІШАНОМУ ФОРМАТІ.....	138
Справцева К. С., Шинкарьова Л. В. САМОПРЕЗЕНТАЦІЯ ДРУЖИН УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	144
РОЗДІЛ 4	
ПРАВО	
Зінченко Д. А. ПІДБІР ТА ПІДГОТОВКА ОФІЦЕРІВ ДЛЯ СЛУЖБИ ОСВІТНЬОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ: ВИМОГИ ТА ВИКЛИКИ.....	150
Барабаш А. Г., Пода Р. В. КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ ОФОРМЛЕННЯ ШЛЮБУ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ.....	156
РОЗДІЛ 5	
СТОРІНКА МОЛОДОГО НАУКОВЦЯ	
5.1 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ	
Бєлова А. С. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СУДОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	162
5.2 ПСИХОЛОГІЯ	
Леженко С. О. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ПРОЦЕСІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ.....	169

CONTENTS

SECTION 1

THEORY OF PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

Bahrim O. A., Zudova S. M.

PECULIARITIES OF THE CURRENT STATE OF THE COUNTRY'S TRANSFORMATION PROCESS
IN TERMS OF PROVIDING ADMINISTRATIVE SERVICES TO CITIZENS.....7

Borodin Ye. I., Berezniuk D. V.

THE CONCEPT OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN HEALTHCARE
IN UKRAINE: HARMONIZATION WITH APPROACHES
OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS.....15

Kravtsov O. V.

DECENTRALISATION AND LOCALISATION IN THE CONTEXT
OF DIGITAL SUSTAINABILITY MODEL DEVELOPMENT.....27

Lakhyzha M. I.

FORMATION AND IMPLEMENTATION OF AN EFFECTIVE PARADIGM
OF REFORMING THE TERRITORIAL ORGANIZATION OF GOVERNMENT
IN POST-COMMUNIST COUNTRIES: THE EXPERIENCE
OF THE REPUBLIC OF POLAND.....35

Sushynskiy O. I., Kalashnyk N. S., Berezovska N. I.

COMMUNICATION STRATEGIES FOR PRESERVING THE PUBLIC IDENTITY
OF THE POPULATION OF TEMPORARILY OCCUPIED TERRITORIES
WITH THE PURPOSE OF THEIR ECONOMIC REBUILDING AFTER LIBERATION.....42

Khozhylo I. I.

SYSTEM OF STRATEGIC DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL REGIONS
OF UKRAINE: ASPECTS OF THE SOCIAL DIMENSION.....51

SECTION 2

MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION

Akhmedova O. O., Yermakov I. O.

PUBLIC ADMINISTRATION OF TOURISM AND HOSPITALITY INDUSTRY
UNDER CONDITIONS OF UNCERTAINTY.....59

Bezuhla L. S., Herasymenko T. V.

PUBLIC GOVERNANCE MECHANISMS IN THE TOURISM INDUSTRY.....65

Borysenko O. P.

IMPLEMENTATION OF STATE POLICY IN THE SPHERE OF TOURISM
AS A TOOL FOR DEVELOPING THE POTENTIAL OF COMMUNITIES
AND REGIONS.....73

Horbata L. P.

PRIORITY AREAS OF MONITORING AND EVALUATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT
GOALS AT THE LEVEL OF TERRITORIAL COMMUNITIES.....79

Drahan I. V., Drahan I. O., Verytelnyk S. M.

IMPROVEMENT OF STATE INFORMATION POLICY BASED
ON THE IMPLEMENTATION OF MODERN DIGITAL TECHNOLOGIES
INTO THE MANAGEMENT SYSTEM.....85

Kryvenkova R. Yu., Veber R. A.

PUBLIC ADMINISTRATION OF THE FORMATION OF A BARRIER-FREE WORLD
IN THE FIELD OF TOURISM (ON THE EXAMPLE OF ITALY).....91

Kutkov O. O.

MECHANISM OF STATE REGULATION OF CIVIL-MILITARY COOPERATION
IN THE CONDITIONS OF CHANGES IN THE MILITARY-POLITICAL SITUATION IN THE STATE.....96

Oliylyk O. M. FEATURES OF THE SOCIAL APPROACH IMPLEMENTATION IN STATE REGULATION OF FOOD INDUSTRY ENTERPRISES: KEY ASPECTS, MECHANISMS AND TOOLS.....	101
Piatnychuk I. D. THE AMERICAN MODEL OF THE ORGANIZATION OF PUBLIC MANAGEMENT OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM.....	111
Pomaza-Ponomarenko A. L., Kozyra I. M. APPROACHES TO THE FORMATION OF PUBLIC ADMINISTRATION MECHANISMS IN THE SPHERE OF CIVIL PROTECTION IN UKRAINE IN THE CONDITIONS OF ENSURING NATIONAL SECURITY.....	117
Prots R. R. ADAPTATION AS A PARAMETER OF THE ALTERNATIVE ENERGY SOURCES DEVELOPMENT SYSTEM: ENABLING THROUGH STATE REGULATION.....	123
Shapran I. M. FORMATION OF A MODEL OF A COMPLEX MECHANISM FOR IMPROVING PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF TOURISM.....	128
SECTION 3	
PSYCHOLOGY	
Ketler-Mytnytska T. S., Chesnokova E. Yu. EFFECTIVENESS OF RESTORING ADOLESCENTS' COMMUNICATION SKILLS THROUGH SOCIAL-PSYCHOLOGICAL TRAINING IN A MIXED FORMAT.....	138
Spravtseva K. S., Shynkarova L. V. SELF-PRESENTATION OF THE WIVES OF COMBATANTS IN SOCIAL NETWORKS DURING WAR CONDITIONS.....	144
SECTION 4	
LAW	
Zinchenko D. A. RECRUITMENT AND TRAINING OF OFFICERS FOR THE EDUCATIONAL SECURITY SERVICE OF THE NATIONAL POLICE: REQUIREMENTS AND CHALLENGES.....	150
Barabash A. H., Poda R. V. THE CONFLICT OF LAWS ISSUES REGARDING MARRIAGE REGISTRATION IN PRIVATE INTERNATIONAL LAW.....	156
SECTION 5	
PAGE OF A YOUNG SCIENTIST	
5.1 PUBLIC ADMINISTRATION	
Bielova A. S. REGULATORY AND LEGAL SUPPORT FOR THE FUNCTIONING OF THE COURT ADMINISTRATION SYSTEM IN UKRAINE.....	162
5.2 PSYCHOLOGY	
Lezhenko S. O. CURRENT PROBLEMS SOCIAL INTEGRATION OF MILITARY SERVICEMEN IN THE PROCESS OF PSYCHOLOGICAL REHABILITATION.....	169

УДК 351.86::321.7

DOI <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.5.13>

Кутков Олександр Олександрович,

начальник Центрального управління цивільно-військового співробітництва

Генерального штабу Збройних Сил України

ORCID ID: 0009-0003-5493-6218

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ЗМІН ВОЄННО-ПОЛІТИЧНОЇ ОБСТАНОВКИ В ДЕРЖАВІ

MECHANISM OF STATE REGULATION OF CIVIL-MILITARY COOPERATION IN THE CONDITIONS OF CHANGES IN THE MILITARY-POLITICAL SITUATION IN THE STATE

У статті ґрунтовно розглянуто роль механізму державного регулювання цивільно-військового співробітництва (далі – ЦВС), як ключового інструмента для забезпечення національної безпеки України в умовах динамічних змін воєнно-політичної обстановки. Визначено, що ЦВС є важливим компонентом інтеграції зусиль військових структур, державних органів влади та громадянського суспільства, що дозволяє досягати ефективної взаємодії у вирішенні кризових ситуацій, гуманітарних завдань і протидії гібридним загрозам. Особливу увагу приділено дослідженню міжнародного досвіду, насамперед країн-членів НАТО, які мають усталену систему ЦВС, а також адаптації цих стандартів до національних реалій України, що дозволяє підвищити ефективність функціонування Збройних Сил України. У дослідженні наголошено на значенні принципів ЦВС, які включають гуманізм, прозорість, раціональне використання ресурсів, спільність цілей, взаємодію та комунікацію. Ці принципи забезпечують не лише ефективне виконання військових завдань, але й сприяють формуванню позитивного ставлення громадянського суспільства до дій ЗСУ, підвищенню морального духу населення і загальної згуртованості суспільства. Узагальнено, що ЦВС реалізується на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях, що забезпечує багаторівневий підхід до вирішення як військових, так і невійськових завдань. Зроблено висновки про необхідність вдосконалення законодавчої бази, створення постійно діючих структур ЦВС на всіх рівнях, інтеграції міжнародних стандартів, забезпечення якісної підготовки військовослужбовців для роботи у сфері ЦВС та поглиблення співпраці з міжнародними організаціями. Наголошено, що розвиток механізму ЦВС сприятиме підвищенню обороноздатності держави, зміцненню довіри до військових структур, створенню безпечного середовища для громадян і досягненню стабільності в умовах сучасних викликів і загроз.

Ключові слова: цивільно-військове співробітництво, державне регулювання, національна безпека, Збройні Сили України, НАТО, гібридна війна, гуманітарна допомога, стратегічні комунікації, міжнародна співпраця, прозорість.

The article comprehensively examines the role of the mechanism of state regulation of civil-military cooperation (CMC) as a key instrument for ensuring Ukraine's national security in the context of dynamic changes in the military-political situation. It is defined that CMC is an important component of the integration of efforts by military structures, state authorities, and civil society, enabling effective interaction in addressing crisis situations, humanitarian tasks, and countering hybrid threats. Special attention is paid to the study of international experience, particularly that of NATO member states, which have an established CMC system, and the adaptation of these standards to Ukraine's realities, thereby improving the effectiveness of the Armed Forces of Ukraine. The study emphasizes the significance of CMC principles, including humanity, transparency, rational use of resources, shared goals, interaction, and communication. These principles ensure not only the effective fulfillment of military tasks but also contribute to the formation of positive public attitudes towards the actions of the Armed Forces of Ukraine, enhancing the moral spirit of the population and overall societal cohesion. It is summarized that CMC operates at the strategic, operational, and tactical levels, providing a multi-level approach to solving both military and non-military tasks. Conclusions are drawn about the necessity of improving the legislative framework, establishing permanent CMC structures at all levels, integrating international standards, ensuring quality training of military personnel for work in the CMC sphere, and deepening cooperation with international organizations. It is emphasized that the development of the CMC mechanism will enhance the country's defense capability, strengthen trust in military structures, create a safe environment for citizens, and achieve stability in the face of modern challenges and threats.

Key words: civil-military cooperation, state regulation, national security, Armed Forces of Ukraine, NATO, hybrid warfare, humanitarian assistance, strategic communications, international cooperation, transparency.

Постановка проблеми. Механізм державного регулювання цивільно-військового співробітництва виступає центральним інструментом у процесі зміцнення національної безпеки та забезпечення стабільного функціонування держави, особливо в умовах динамічних змін воєнно-політичної обстановки. Сучасний світ стикається з різноплановими загрозами: від традиційних військових конфліктів до гібридних і асиметричних форм протистояння, що робить питання інтеграції цивільних і військових структур не лише актуальним, а й стратегічно необхідним.

Основним завданням такого механізму є створення дієвої системи координації між державними органами, військовими структурами та громадянським суспільством. Це включає забезпечення належного рівня правового регулювання, розподілу функцій і відповідальності, а також інтеграції ресурсів для досягнення спільних цілей. Важливим аспектом є прозорість процесів і залучення громадянського суспільства, що сприяє формуванню довіри до влади, підвищенню морального духу населення і загальної згуртованості суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед дослідників цивільно-військового співробітництва в Україні слід відзначити: І. Коротатника, О. Ноздрачева, В. Попова, О. Минька, Ю. Калініна, О. Сальникову, Н. Васюкову, Н. Христюченко, І. Чобіт, Е. Тітко. Праці цих науковців можуть бути теоретичним підґрунтям для порівняльного аналізу визначення поняття цивільно-військового співробітництва, усвідомлення його мети, встановлення основних функцій та завдань для складових сил оборони України.

Мета статті – аналіз механізму державного регулювання цивільно-військового співробітництва в умовах змінної воєнно-політичної обстановки, визначення його ключових принципів, функцій та завдань, а також розробка рекомендацій для вдосконалення цього механізму з урахуванням міжнародного досвіду, сучасних викликів та потреб національної безпеки України.

Виклад основного матеріалу дослідження. На думку фахівців оборонних структур передових країн світу, таких як США, Велика Британія та Німеччина [1; 6], цивільно-військове співробітництво є одним із найбільш ефективних механізмів взаємодії між збройними силами, суспільством і органами державної влади. Це дозволяє забезпечити не лише оперативну координацію, але й зміцнити довіру між населенням та оборонними інституціями держави. Саме тому цивільно-військове співробітництво стало невід'ємною функ-

цією збройних сил країн-членів НАТО. Ця функція реалізується на кількох рівнях:

- *стратегічний і оперативний рівні*, де діють органи військового управління;
- *тактичний рівень*, на якому співробітництво здійснюється військовими частинами та підрозділами [1].

Для Збройних Сил України цивільно-військове співробітництво є новою і водночас необхідною функцією, що виникла через загрози національній безпеці, спричинені агресією Російської Федерації та тимчасовою окупацією частини української території. В умовах сучасної гібридної війни, де держава-агресор використовує як військові, так і приховані невійськові методи впливу, ефективне цивільно-військове співробітництво стало ключовим компонентом національної оборони.

Зростання рівня воєнних загроз та необхідність протидії новітнім формам гібридної агресії актуалізували завдання удосконалення форм і способів застосування військ (сил) України. При цьому значення набувають не лише класичні бойові дії, а й розробка та застосування невійськових методів протиборства, зокрема – це включає взаємодію з цивільним населенням, організацію гуманітарних операцій, відновлення інфраструктури та комунікацій, підтримку правопорядку і створення безпечного середовища для громадян.

В умовах змін воєнно-політичної обстановки в державі механізми державного регулювання цивільно-військового співробітництва повинні бути адаптивними, багаторівневими та інтегрованими з іншими компонентами безпекової системи країни.

Таким чином, *удосконалення механізмів державного регулювання* цього напрямку передбачає:

- розробку та імплементацію чіткої нормативно-правової бази;
- впровадження сучасних стандартів НАТО у практику Збройних Сил України;
- посилення координації між військовими, цивільними органами управління та міжнародними партнерами;
- формування ефективної системи підготовки військовослужбовців до виконання завдань у межах цивільно-військового співробітництва [4].

Успішна реалізація цих кроків сприятиме посиленню обороноздатності України та забезпеченню стабільності навіть в умовах складної воєнно-політичної ситуації.

На тактичному рівні, у районах виконання завдань, механізм цивільно-військового співробітництва охоплює широкий спектр діяльності.

Це обумовлено тим, що виконання військових завдань тісно пов'язане з використанням об'єктів цивільної інфраструктури, встановленням комунікації із цивільним населенням, включаючи ключових формальних і неформальних лідерів.

Визнання необхідності ефективної взаємодії військового компоненту з об'єктами цивільного середовища дозволяє досягти максимальної ефективності у виконанні поставлених перед військовими частинами (підрозділами) Збройних Сил України завдань.

З огляду на сучасні реалії ведення операцій та бойових дій, особливо в умовах гібридної війни, значення цього аспекту зростає. Успішне досягнення цілей залежить від здатності командирів адаптуватися до змінних умов, застосовувати інноваційні підходи у виконанні завдань та налагоджувати тісну взаємодію із цивільними структурами. Таке осмислення взаємодії військових з цивільним середовищем стає невід'ємною частиною механізму державного регулювання в умовах постійних змін у воєнно-політичній ситуації.

Отже, *цивільно-військове співробітництво* (далі – ЦВС) є ключовим елементом сучасного механізму державного регулювання у сфері безпеки та оборони, що реалізується як на стратегічному, так і на тактичному рівнях. У цьому контексті важливим є розуміння основних функцій та завдань ЦВС, визначених нормативно-правовими документами.

Згідно з офіційними визначеннями, ЦВС включає систематичну та планомірну діяльність, яка забезпечує взаємодію Збройних Сил України з органами державної влади, місцевого самоврядування, громадськими організаціями та населенням у районах дислокації військових частин (наказ ГШ ЗСУ від 02.04.2019 № 131) [2]. Такий підхід сприяє формуванню позитивної громадської думки, створенню сприятливих умов для виконання військових завдань, а також відповідає стандартам цивільно-військового співробітництва, прийнятим у НАТО.

Цивільно-військове співробітництво (civil-military cooperation, CIMIC) – спільна функція, що включає набір можливостей, які інтегровані для підтримки досягнення цілей операції і дозволяють командуванню НАТО брати участь у широкому спектрі цивільно-військової взаємодії з різними невійськовими учасниками (АJP 3.19) [7].

Групи ЦВС – це підрозділи (тимчасово створені та штатні підрозділи військових частин), призначені для координації та практичного виконання заходів ЦВС, сприяння, у межах своєї компетенції, керівному складу органів військового управ-

ління та військових частин Збройних Сил України в організації та підтриманні відносин з цивільним населенням, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, правоохоронними органами, міжнародними та неурядовими організаціями, засобами масової інформації в зоні (районі) ведення операції (бойових дій) (наказ ГШ ЗСУ від 06.04.2019 № 140) [5].

Варто наголосити, що основною метою ЦВС є забезпечення сприятливих умов для виконання завдань, покладених на Збройні Сили України (далі – ЗСУ), та мінімізація негативного впливу на місцеве населення під час військових операцій. Це включає ефективну взаємодію з органами влади, місцевим населенням та організаціями, особливо в районах постійної дислокації військових частин, у зонах проведення операцій чи під час запровадження режиму воєнного або надзвичайного стану.

Зміни воєнно-політичної обстановки вимагають від ЗСУ активного застосування механізмів ЦВС для досягнення ключових цілей військових операцій, які визначені Стратегією національної безпеки України [3]. Такі механізми забезпечують прозорість дій військ, підвищення довіри населення та зменшення можливих конфліктів між військовими і цивільними структурами.

У міжнародній практиці, яка стала основою для створення структур ЦВС, зазначено, що основою ефективного цивільно-військового співробітництва є встановлення довірчих відносин між збройними силами, цивільними організаціями та місцевим населенням. Для України, яка адаптує стандарти НАТО у сфері безпеки, важливим є інтегрування концепції ЦВС на всіх рівнях планування та виконання військових операцій. Це охоплює спільне планування з цивільними органами, оцінку середовища, організацію доступу до ресурсів цивільного сектора, а також інформування громадськості про дії військових.

Створення структур ЦВС та впровадження механізмів їхньої роботи дозволяє не лише досягати короткострокових цілей військових операцій, але й створювати умови для тривалого миру та безпеки, що відповідає стратегічним інтересам держави. Водночас, реалізація цього механізму вимагає постійної координації з органами державної влади, місцевим самоврядуванням та громадськими організаціями для забезпечення комплексного підходу до розв'язання завдань безпеки та оборони.

Таким чином, ЦВС є важливим інструментом державного регулювання, що спрямований на інтеграцію військових та цивільних зусиль задля досяг-

нення стабільності та безпеки в умовах постійно змінного воєнно-політичного середовища.

У контексті змін у воєнно-політичній обстановці держави, застосування ЦВС є ключовим елементом у підготовці та проведенні військових операцій, а також операцій з врегулювання кризових ситуацій, таких як гуманітарні місії. Хоча ці види операцій мають свої відмінності – різні умови середовища та специфіку взаємодії військових із цивільними організаціями і владою – низка завдань оперативного рівня залишається спільною для всіх. Ці завдання поділяються на три основні стадії: *підготовчу, оперативну та перехідну*, кожна з яких має свої ключові особливості:

- *підготовча стадія* включає планування операцій, підготовку інформації з питань ЦВС, аналіз політичних, економічних, соціальних та інфраструктурних умов цивільного середовища. ЦВС на цьому етапі забезпечують підготовку командирів та особового складу до взаємодії з цивільними організаціями і населенням, що є основою успішного виконання завдань;

- *оперативна стадія* передбачає безпосереднє виконання заходів цивільно-військової взаємодії: встановлення зв'язків із місцевими органами влади, міжнародними та неурядовими організаціями, координацію доступу до ресурсів цивільного середовища, мінімізацію негативного впливу бойових дій на населення та формування позитивної громадської думки щодо дій Збройних Сил України;

- *перехідна стадія* починається після завершення збройної фази операції і спрямована на передачу обов'язків цивільним структурам. На цьому етапі підрозділи ЦВС аналізують незадоволені потреби цивільного населення, сприяють відновленню функціонування органів державної влади та підтримують стабільність у регіоні.

Основними завданнями ЦВС у межах механізму державного регулювання є:

- постійний моніторинг та аналіз стану цивільного середовища;

- планування і координація дій із цивільними організаціями;

- формування позитивної громадської думки про дії військових;

- організація доступу до ресурсів цивільного середовища;

- підтримка заходів з евакуації цивільного населення та надання гуманітарної допомоги [4].

Різноманітність операцій вимагає постійного дослідження умов і чинників, що впливають на ефективність ЦВС. Виконання цих завдань сприяє як досягненню цілей конкретних військових опе-

рацій, так і загальній стабільності у воєнно-політичному середовищі, підвищуючи ефективність державного регулювання в цій сфері.

Принципи ЦВС є фундаментальною основою для організації ефективної взаємодії між військовими структурами, цивільними організаціями та місцевим населенням в умовах збройного конфлікту або надзвичайної ситуації. Вони забезпечують системний підхід до виконання завдань, узгоджуючи інтереси всіх сторін у рамках правового і гуманітарного контексту.

Принципи ЦВС можна умовно розділити на дві категорії: ті, що стосуються військової сфери, та ті, що регулюють цивільно-військові відносини. Вони адаптуються до різних типів операцій і рівнів їх реалізації, забезпечуючи виконання таких основних завдань:

- *пріоритетність військової місії*: усі дії ЦВС спрямовані на досягнення стратегічних і тактичних цілей військової операції, зберігаючи баланс між військовими завданнями та гуманітарними аспектами;

- *керованість діяльністю*: керівництво підрозділами ЦВС є прямим обов'язком командувачів, які відповідають за узгодження дій із цивільними структурами та врахування впливу середовища на виконання завдань;

- *раціональне використання ресурсів*: у контексті обмеженості військових ресурсів заходи ЦВС спрямовані на мінімізацію їх витрат при збереженні високої ефективності;

- *концентрація зусиль*: діяльність ЦВС зосереджується на завданнях найвищого пріоритету, що дозволяє досягати максимального впливу на цивільне середовище та формувати позитивне ставлення до військових;

- *взаємодія з цивільними організаціями*: налагодження партнерських відносин із цивільними структурами забезпечує спільну реалізацію цілей у зонах конфлікту;

- *спільність цілей*: визнання та узгодження спільних інтересів військових і цивільних сторін формує основу для довгострокового співробітництва;

- *довіра та прозорість*: взаємодія ґрунтується на довірі, яка досягається через відкритість дій, гуманізм і захист прав цивільного населення;

- *гуманізм*: полегшення людських страждань, спричинених конфліктом, є ключовим завданням ЦВС у будь-якій операції;

- *комунікація*: постійний зв'язок між військовими і цивільними організаціями забезпечує координацію дій, усуває конфлікти інтересів і сприяє ефективному досягненню поставлених цілей [1].

Такі принципи формують основу державного регулювання механізмів ЦВС, забезпечуючи адаптивність та ефективність у різних умовах. Їх дотримання дозволяє гармонізувати відносини між військовими і цивільними структурами, зменшити вплив конфліктів на місцеве населення та сприяти досягненню стабільності в умовах змінної воєнно-політичної обстановки.

Висновки. Таким чином, ефективне функціонування ЦВС залежить від дотримання принципів прозорості, гуманізму, раціонального використання ресурсів та спільності цілей. Це актуально для України, яка стикається з гібридними загрозами, де важливим є не лише виконання бойових завдань, але й відновлення інфраструктури, забезпечення гуманітарної допомоги та створення безпечного середовища.

Для вдосконалення механізмів державного регулювання ЦВС пропонується:

1. *Законодавча база:* розробити і ухвалити єдині нормативно-правові акти, що враховують стандарти НАТО і забезпечують регулювання взаємодії військових із цивільними структурами.

2. *Структурний розвиток:* створити постійні органи ЦВС на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях, які координуватимуть спільні зусилля військових, цивільних органів і міжнародних партнерів.

3. *Освіта та підготовка:* впровадити навчальні програми для військовослужбовців, які готуватимуть їх до взаємодії з цивільним середовищем, зокрема у питаннях стратегічних комунікацій і роботи з населенням у кризових ситуаціях.

4. *Операційна ефективність:* здійснювати постійний моніторинг цивільного середовища, координувати доступ до ресурсів, забезпечувати гуманітарну допомогу та підтримку заходів евакуації в кризових регіонах.

5. *Міжнародна співпраця:* поглиблювати інтеграцію стандартів НАТО через участь у спільних навчаннях, а також залучати міжнародні організації до спільного вирішення гуманітарних питань.

6. *Раціональне використання ресурсів:* забезпечити належне фінансування заходів ЦВС, уникаючи залежності від військових ресурсів у тривалих проєктах, і оптимізувати їх використання для досягнення оперативних цілей.

Очікуваними результатами є підвищення ефективності військових операцій, формування довірчих відносин між військовими і цивільними структурами, зменшення негативного впливу на місцеве населення та посилення обороноздатності країни. ЦВС стане невід'ємною частиною стратегії національної безпеки, забезпечуючи комплексний підхід до протидії сучасним викликам і загрозам.

REFERENCES:

1. *Metodychnyi posibnyk dlia viisk (syl) z pytan tsyvilno-viiskovoho spivrobotnytstva* [Methodical guide for the troops (forces) on civil-military cooperation issues]. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/04> [in Ukrainian].
2. *Polozhennia pro pidrozdily tsyvilno-viiskovoho spivrobotnytstva, yaki vykonuiut zavdannia v raioni zdiisnennia zakhodiv iz zabezpechennia natsionalnoi bezpeky i oborony, vidsichi i strymuvannia zbroinoi ahresii Rosiiskoi Federatsii u Donetskii ta Luhanskii oblastia* [Regulation on civil-military cooperation units performing tasks in the area of measures to ensure national security and defense, repelling and deterring armed aggression of the Russian Federation in Donetsk and Luhansk regions], approved by the order of the General Staff of the Armed Forces of Ukraine dated 06.04.2019 No. 140 [in Ukrainian].
3. *Rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 14 veresnia 2020 roku "Pro Stratehiiu natsionalnoi bezpeky Ukrainy"* [Decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated September 14, 2020, "On the National Security Strategy of Ukraine"]. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037> [in Ukrainian].
4. *Rol tsyvilno-viiskovoho spivrobotnytstva u zakhysti tsyvilnoho naseleennia: dosvid Ukrainy* [The role of civil-military cooperation in protecting the civilian population: Ukraine's experience]. URL: https://civiliansinconflict.org/wp-content/uploads/2023/10/The-Role-of-CIMIC-in-POC_UKR_Final.pdf [in Ukrainian].
5. *Tymchasova nastanova z tsyvilno-viiskovoho spivrobotnytstva u khodi pidhotovky ta zastosuvannia Zbroinykh Syl Ukrainy, zatverdzheno nakazom Heneralnoho Shtabu Zbroinykh Syl Ukrainy vid 02.04.2019 No. 131* [Temporary guidelines on civil-military cooperation during the preparation and use of the Armed Forces of Ukraine, approved by the order of the General Staff of the Armed Forces of Ukraine dated 02.04.2019 No. 131] [in Ukrainian].
6. *Ushakov I. Zarubizhnyi dosvid realizatsii tsyvilno-viiskovoho spivrobotnytstva u sektori bezpeky i oborony* [Foreign experience in implementing civil-military cooperation in the security and defense sector]. *Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia*, 2(12), 256–275, 2022. URL: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2\(12\)-256-275](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2(12)-256-275) [in Ukrainian].
7. *NATO standard AJP-3.19 Allied Joint Doctrine for Civil-Military Cooperation Edition A Version 1 November 2018*. URL: https://www.coemed.org/files/stanags/01_AJP/AJP-3.19_EDA_V1_E_2509.pdf.

**ДНІПРОВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ЧАСОПИС
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ, ПСИХОЛОГІЇ, ПРАВА**

Випуск 5

Коректура • *Ірина Чудеснова*

Комп'ютерна верстка • *Юрій Ковальчук*

Підписано до друку: 05.12.2024

Формат 60×84/8. Гарнітура Times New Roman.

Папір офсет. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 20,23. Замов. № 0325/198. Наклад 300 прим.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»

65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1

Телефон +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08

E-mail: mailbox@helvetica.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 7623 від 22.06.2022 р.